

วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความสัมพันธ์ระหว่าง การเรียนการสอนกับการประเมินผล

ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามแนวหลักสูตรนั้น ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุด ในการที่ทำให้การศึกษามรรลุดุลสำเร็จตามความต้องการของจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ วิทยุ สาธิต และทองทิพย์ วรรณพัตน์ และคณะ<sup>๓</sup> มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ครูที่เป็นหัวใจสำคัญที่สุดในระบบการศึกษาม.ร.ว.ทวีโลก เกษมศรี ไทกลาวว่า "ครูเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่จะเกื้อหนุนให้การศึกษามรรลุดุลตามเป้าหมาย ฉาครูบกพร่องไปแม้ว่าองค์ประกอบอื่นๆจะดีสักเพียงใดก็ตาม การจัดการศึกษาก็ล้มเหลวอย่างแน่นอน"<sup>๔</sup>

<sup>๑</sup> ัญญัติ กุศลสถาพร, "ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา," ประมวลบทความการวางแผนการศึกษา อันคัย ๔, (พระนคร : กองวางแผนการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๑๒), หน้า ๒๔๔.

<sup>๒</sup> วิทยุ สาธิต, รวมคำบรรยายเรื่อง นโยบายทางการศึกษาของรัฐบาล, (กรุงเทพฯนคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๒๐), หน้า ๓๔.

<sup>๓</sup> ทองทิพย์ วรรณพัตน์ และคณะ, หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ, (อุครธานี : โรงพิมพ์ไทยสามัคคี, ๒๕๒๒), หน้า ๒๔.

<sup>๔</sup> ม.ร.ว.ทวีโลก เกษมศรี, "คำนำ," ลักษณะของครูที่สังคมต้องการ, (กรุงเทพฯนคร : โรงพิมพ์สามมิตร, ๒๕๑๘), หน้า ๑.

ครูไม่เพียงแต่ทำหน้าที่สอนนักเรียนใหม่บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเท่านั้น ครูจะต้องทำกิจกรรมเกี่ยวข้องกับอีก ๓ ประการ คือ

๑. ครูต้องตั้งจุดประสงค์ของแต่ละเรื่อง แต่ละครั้งว่าต้องการให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างไร หรือต้องการให้คนเรียนเกิดพฤติกรรมขึ้นแค่ไหน อย่างไร ซึ่งเรียกจุดประสงค์หลักนี้ว่า "จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม"

๒. ครูต้องหาวิธีสอนและกลวิธีต่างๆที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ ครูต้องคำนึงว่า ในการที่จะเรียนรู้และบรรลุจุดประสงค์ใดนั้น ผู้เรียนมีความสามารถที่จะเรียนรู้ได้ไม่เท่ากัน วิธีหนึ่งอาจจะเหมาะกับผู้อื่นคนหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่ง แต่อาจไม่เหมาะกับผู้อื่นกลุ่มอื่น ฉะนั้น ครูต้องจัดหาวิธีสอนให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน

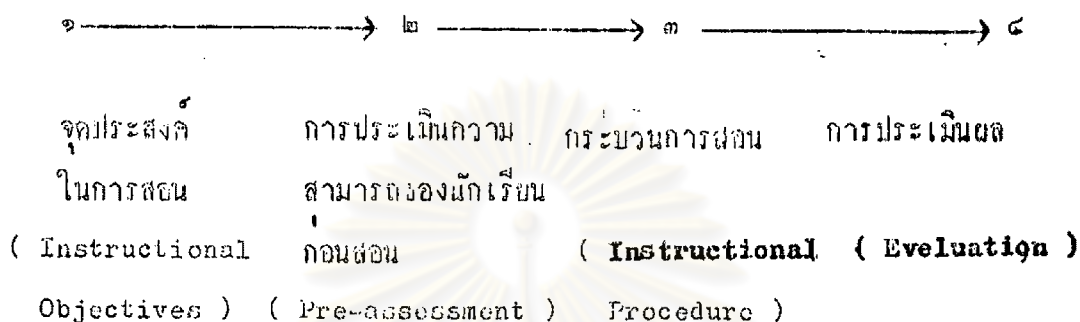
๓. ครูต้องสามารถวัดได้ว่า นักเรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ การวัดผลหรือการตรวจสอบผลงานที่กระทำไปแล้ว นับว่าเป็นเรื่องสำคัญของกระบวนการทำงานแบบวิทยาศาสตร์ ผู้ที่จะทำการวัดผลการเรียนการสอนได้และตรงจุดประสงค์จำต้องมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการวัดผลอีกคือพอสมควร

ในการสอนแต่ละครั้ง เพื่อจะให้มันเป็นแนวทางในการพิจารณาเตรียมการสอน อันจะเป็นแนวทางและข้อคิดของครูที่จะสอนเด็กได้ทุกแขนงวิชา ครูจะต้องกำหนดแบบหรือโครงร่างแห่งการสอน ( The General Teaching Model ) เพื่อจะได้เห็นขั้นตอนสำคัญๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการสอน การประเมินผล และปรับปรุงแนวการสอนของตนให้ดียิ่งขึ้น ดังแผนภูมิต่อไปนี้

---

กระทรวงศึกษาธิการ, กรมสามัญศึกษา, คู่มือประเมินผล,  
( กรุงเทพมหานคร : จงเจริญการพิมพ์, ๒๕๒๒ ), หน้า ๑๖ - ๑๘.

## แผนภูมิแสดงโครงร่างแห่งการสอนทั่วไป



จากแผนภูมิข้างต้นสามารถอธิบาย ได้ดังนี้

๑. จุดประสงค์ในการสอน จะต้องเป็นคำถามที่ครุถามตนเองว่า  
สอนทำไม ครุผู้สอนจะต้องกำหนด และเลือกจุดมุ่งหมายก่อนที่จะสอน โดย  
เขียนเป็นจุดประสงค์ของพฤติกรรมด้วยภาษาที่ชัดเจน

๒. ประเมินความสามารถของนักเรียนก่อนสอน ครุผู้สอนจะต้องรู้  
พื้นฐานความสามารถเดิมของนักเรียนก่อน เพื่อจะได้ให้ความรู้ใหม่หรือสิ่งที่  
จะเรียนนั้นประสมประสานกับความรู้ความสามารถเดิมได้ดี

๓. กระบวนการสอน ครุผู้สอนจะต้องกำหนดแบบ หรือออกแบบการสอน  
กิจกรรมของนักเรียน เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

๔. การประเมินผล ครุผู้สอนจะต้องทำการประเมินผลประสิทธิภาพ  
ในการสอนของตน โดยถือเอานักเรียนส่วนใหญ่เป็นเกณฑ์ว่า มีความสามารถที่  
จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้เพียงใด ประโยชน์ของการประเมินผลจะต้อง  
นำเอาไปใช้ปรับปรุงแก้ไขจุดมุ่งหมายในการเรียน และปรับปรุงแนวการสอน  
ของตนเองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

---

มณีลือ พลุฑชะวัน, การประถมศึกษา, พิมพ์ครั้งที่สอง, (กรุงเทพ-  
มหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๒), หน้า ๑๒๘ - ๑๓๐.

เวลลัน เอส เอลส์เบรี ( Wellard S. Elsbree )  
ได้เสนอแนะในการประเมินผลของสรุปได้ว่า

๑. การประเมินผลควรทำหลังการวัดความเข้าใจของเด็ก โดยครูเป็นผู้สังเกต แล้วตีค่าเป็นคะแนน หรือใช้แบบสอบถามวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผลที่ได้จากการประเมิน บอกให้เราทราบถึง การสอน การบริหาร การนิเทศ การใช้สื่อการเรียนการสอน และหลักสูตร

๒. ผู้บริหารต้องให้ความร่วมมือในการประเมินผล จึงจะช่วยให้เกิดการพัฒนากำหนดการเรียนการสอน .

๓. การประเมินผลควร ตั้งอยู่บนเกณฑ์มาตรฐานที่คงที่

๔. การประเมินผลควรมีการวินิจฉัย ในบางครั้งการตัดสินต้องหยุดอยู่ในวันวินิจฉัยนี้ แล้วผู้ประเมินต้องกลับไปพิสูจน์หลักฐาน หาเหตุผล และพิจารณาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องของการวินิจฉัยช่วยให้ผู้ประเมินทราบความจริง และตัดสินใจได้ถูกต้อง

๕. การประเมินผลควรกระทำต่อเนื่องกันตลอดเวลา

๖. การประเมินผล จำเป็นต้องกระทำอย่างยุติธรรมและมีประสิทธิภาพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Wellard S. Elsbree, and Others, Elementary School Administration and Supervision, ( New York Van. Nostrand Rienhold Commpany, 1967 ), p. 257 - 258.

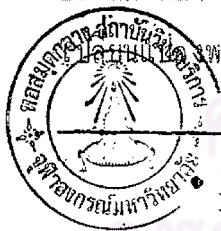
ในการประเมินผลนั้น มีลักษณะการประเมินผลที่สำคัญอยู่ ๒ ประการ คือ

๑. การประเมินความก้าวหน้าทางการเรียน ( Formative Evaluation ) เป็นการประเมินผลย่อยที่กระทำอยู่เสมอในระหว่างการเรียนการสอน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อดูความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน และทำให้ทราบว่านักเรียนมีข้อบกพร่องทางการเรียนอย่างไร เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขต่อไป

๒. การประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน ( Summative Evaluation ) เป็นการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดผลการเรียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะวัดความสามารถของนักเรียนจากการเรียนทั้งหมด เพื่อตัดสินในขั้นสุดท้ายว่า ผู้เรียนนั้นประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่

การประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา ๒๕๒๑

การประเมินผลการเรียนการสอนตามแนวเจตนารมณ์ของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ นั้น ท้องการประเมินเพื่อดูว่าผู้เรียนมีการปฏิบัติการหลังจากสอนแล้วมากน้อยเพียงใด เช่น ผู้เรียนคิดเป็น



Benjamin S. Bloom, J , Thommas Hastings and George F. madans , Hand book on Formmative and Summative Evaluation of student Leaning, ( New York : Mcgrow - Hill Book Co, 1971 ), p. 61 - 62.

กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, แนวการใช้หลักสูตร-ประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑, (กรุงเทพมหานคร : หจก.เซ็นทรัล-เอ็กซ์เพรส, ๒๕๒๒), หน้า ๑๖๐ - ๑๖๑.

ทำเป็น แก่งัดทำเป็น มีวินัย และนำจุดประสงค์ที่เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ไต่หรือไม เป็นคน ถ้าผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมน้อยหรือไม่เปลี่ยนแปลง ผู้สอนควรจะทำอย่างไร ฉะนั้น การประเมินผลการ เรียนการสอนจึงมีได้เนน การสอนเพื่อสอบ แต่ต้องการให้ผู้สอนประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนปีมากกว่า นั่นคือผู้สอนจะต้องสอนใหญ่เรียนเรียนในสิ่งที่จะเป็นประโยชน์ และเหมาะสมกับการดำรงชีวิตของคนในสังคม เพื่อให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ในแนวทางที่หลักสูตรพึงประสงค์นั่นเอง

ระเบียบการประเมินผลการเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา กำหนดให้ โรงเรียนประเมินผลการ เรียนทุกชั้น เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และตัดสิน ผลการเรียนทุกชั้น เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และตัดสินผลการเรียน ดังนี้

#### ๑. การประเมินผลการเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

๑.๑ การตรวจสอบความรู้พื้นฐานและทักษะเบื้องต้นของนักเรียน ที่สอน คือ การทดสอบความพร้อมก่อนการเรียน เพื่อทราบพื้นฐานทางกาย อารมณ์ สังคม ความรู้ และความคิดของผู้เรียนแต่ละคน จะได้นำไปใช้ให้เป็น ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนที่จะดำเนินต่อไปได้เหมาะสม

๑.๒ การประเมินความรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในสมุดประจำชั้น เป็นการประเมินผลในลักษณะสอยไปสอยไป เพื่อความนักเรียน มีความรู้ความสามารถ และพฤติกรรมตามที่กำหนดไว้หรือไม่ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ ในการปรับปรุงการเรียนการสอนของนักเรียน และการสอนของครู โดยเลือกใช้ วิธีการและเครื่องมือวัสดุที่เหมาะสมหลายวิธี เช่น สังเกต สัมภาษณ์ ทราจ-ผลงาน และทดสอบ

๑.๓ การประเมินผลปลายภาคเรียน เป็นการประเมินผลเพื่อ ตรวจสอบคุณภาพการสอนของครูและความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียน ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ และเพื่อเป็นการสรุปผลการเรียนรายงานใหญ่ปกครอง ทราบด้วย

## ๒. การประเมินผลเพื่อคัดสรรผลการเรียน

๒.๑ การผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้สอนต้องดำเนินการตรวจสอบจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในสมุดประจำชั้นว่านักเรียนผ่านจุดประสงค์นั้นๆหรือไม่ ให้เสร็จสิ้นก่อนการสอบครั้งสุดท้าย ๓ สัปดาห์ ซึ่งแต่ละกลุ่มประสบการณ์ นักเรียนจะต้องผ่านจุดประสงค์ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐

๒.๒ การประเมินผลปลายปี เป็นการประเมินผลเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาเลื่อนชั้นในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒, ๔, ๖

## ๓. การคัดสรรผลการเรียน

### ๓.๑ เกณฑ์ในการคัดสรร

๓.๑.๑ ประถมปีที่ ๑, ๓, ๕ มีเกณฑ์คัดสรร ๒ เกณฑ์ คือ

- เวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
- ผ่านจุดประสงค์แต่ละกลุ่มประสบการณ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐

๓.๑.๒ ประถมปีที่ ๒, ๔, ๖ มีเกณฑ์คัดสรร ๓ เกณฑ์ คือ

- เวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
- ผ่านจุดประสงค์แต่ละกลุ่มประสบการณ์ร้อยละ ๖๐
- ผ่านการสอนปลายปีไคระดับผลการเรียนตั้งแต่ ๑ ขึ้นไป

๓.๑.๓ เวลาเรียนไม่ครบ จุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ไม่ไคระตามเกณฑ์ ขำชั้น

### ๓.๒ ขอยกเว้น

๓.๒.๑ ประถมปีที่ ๑, ๓, ๕

- เวลาเรียนไม่ครบ แต่ผ่านจุดประสงค์ให้เลื่อนชั้นได้
- เวลาเรียนครบ ผ่านจุดประสงค์ไม่ไคระตามเกณฑ์ให้เลื่อนชั้นได้ แต่ต้องสอนซ่อมเสริม

## ๓.๒.๒ ประถมปีที่ ๒, ๔

- เวลาเรียนไม่ครบ ผ่านจุดประสงค์ ให้เข้าสอบได้อีก สอบไคร่ระดับ ๑ ขึ้นไปให้เลื่อนชั้น
- เวลาเรียนครบ ไม่นานจุดประสงค์ ให้เข้าสอบได้อีก สอบไคร่ระดับ ๑ ขึ้นไป ให้เลื่อนชั้น
- ผู้เข้าสอบปลายปี ถ้าผลการสอบไม่นาน ซากเพียงเล็กน้อย อาจพิจารณาให้เลื่อนชั้น และไปสอบซ่อมเสริมในวันต่อไป

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์

ประสิทธิผลทางการศึกษานั้นสามารถวัดได้จากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนั้นเป็นผลเนื่องมาจาก ปัจจัยที่สำคัญหลายด้าน เช่น ปัจจัยภายในโรงเรียนซึ่งได้แก่ คุณลักษณะของตัวนักเรียนเอง คุณสมบัติเฉพาะตัวของครู ผู้บริหาร หลักสูตร วิธีสอน-กิจกรรม อุปกรณ์ การวัดผล และอิทธิพลของภาษาถิ่น นอกจากนี้ปัจจัยภายนอกโรงเรียนก็มีผลทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม หรือภูมิหลังของครอบครัวนักเรียน ก็มีส่วนช่วยเหลือหรือทำให้นักเรียนเติบโตไปในวิถีทางที่แตกต่างกัน อาจกล่าวได้ว่าตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งเข้าสู่ระบบโรงเรียน ผลการอบรมเลี้ยงดู ความเอาใจใส่ดูแลความมุ่งหวังของชีวิต สภาพของโรงเรียนที่เขาเรียน ทำให้นักเรียนมีความแตกต่างกันโดยตลอด และมีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีความแตกต่างกันออกไปด้วย Gleser และ Nanda ได้กล่าวหาว่าองค์ประกอบต่างๆ เหล่านี้มีอิทธิพลต่อคุณภาพ หรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน



ในแบบปฏิบัติการร่วมกัน หรือ เรียกว่า ตัวแปรร่วมที่ซ้อนกันอยู่ ( nested variables ) ซึ่งสอดคล้องกับที่ เวลฟ์ ( Wolfe ) ได้กล่าวไว้ ซึ่งหนึ่งของขอมวยก็คือ การที่เด็กคนหนึ่งทำคะแนนได้แตกต่างจากเด็กคนหนึ่ง นั้น เป็นผลเนื่องมาจากองค์ประกอบหลายประการ <sup>๒</sup>

ไมเนอร์ ( Miner ) <sup>๓</sup> พบว่า ชั้นทางสังคม โครงสร้างของครอบครัว ขนาดของครอบครัวและศาสนา ล้วนเป็นองค์ประกอบที่บอกถึงความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ พบว่าองค์ประกอบทางสถานศึกษาและตัวนักศึกษาก็ เป็นองค์ประกอบที่บอกถึงความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์

<sup>1</sup>  
Gleser, cronbach, and Rajaratnam, Nandn,  
The Deperdability of Behuvioral Msesurements,  
New York : John Wiley and Sons, Inc, 1972.

<sup>2</sup>  
Wolfe, Deal, " Education Opportunity, Measured  
Intelligence and Society Background," Education  
Economy and Society, 5 th ed., (New York : The Free  
Pressof Giencoe, 1969,) p. 217.

<sup>3</sup>  
Miner, Betty, "Sociological Background Variables  
Affecting School Achievement," The Journal of  
Educational Research. Vol. 61, No. 8 , 1968, p. 372.

<sup>๔</sup>เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, "องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสัมฤทธิ์ผล  
ทางการศึกษาของนิสิตปริญญาตรีทางการศึกษา" ศูนย์การศึกษา, ๗ - ๘,  
กรกฎาคม - สิงหาคม ๒๕๑๔, หน้า ๔๘.

ทางการเรียนระดับอุดมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วอร์ซิงตัน และแกรนท์<sup>๑</sup> ( Worthington and Grant ) ซึ่งชี้ว่าองค์ประกอบทางนั้น โลกแองคประกอบเกี่ยวกับตัวนักศึกษา และทางครอบครัว

นีฟและสเตรล<sup>๒</sup> ( Kniet and Stroud )  
ชี้ให้เห็นว่า ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวก ( positive Correlation ) กับเชาวน์ปัญญา

อารี ยังสกุล<sup>๓</sup> ได้ทำการวิจัยอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม โดยศึกษาจากนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า ภาษาที่พูดเมื่ออยู่ที่บ้าน อาชีพของผู้ปกครอง โอกาสที่นักเรียนจะอ่านหนังสือ ฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ และดูทีวีที่สอนมีอิทธิพลต่อความสามารถในการเรียนภาษาไทยของนักเรียน และนอกจากนี้

<sup>1</sup> Worthington, L.H., and Grant, C.W., " Factors of Academic Success : A Multivariate Analysis," The Journal of Educational Research, Vol.65, No.1, 1971, p. 7 - 10.

<sup>2</sup> Kniet, H.L. and Stroud, J.B., "Interactions Among Various Calss Scores," The Journal of Educational Psychology, Vol.50, p. 117 - 120.

<sup>๓</sup> อารี ยังสกุล, "อิทธิพลของสภาพแวดล้อมบางประการ ที่อาจส่งผลต่อความสามารถในการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ปีการศึกษา ๒๕๑๓ ของโรงเรียนกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัดพระนคร", (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, ๒๕๑๔, ) หน้า ๖๘.

พิศเพลิน เขียวหวาน<sup>๑</sup> ได้ทำการศึกษาค้นคว้าประกอบบางประการที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ในระดับมัธยมศึกษา พบว่า การพูดภาษาไทยกลางที่บ้าน เป็นตัวพยากรณ์ที่สำคัญอีกตัวหนึ่งซึ่ง เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สำหรับโครงการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร ประถมศึกษานั้น ได้มีหลายหน่วยงานได้ทำการวิจัย เพื่อศึกษาหาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระดับผลสัมฤทธิ์ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๐๖ สถาบันระหว่างชาติสำหรับทารกคนคว่ำเรื่องเด็ก<sup>๒</sup> ได้วิจัยหลักสูตรประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๐๓ ตามโครงการวิจัยหลักสูตรประถมศึกษา ๒๕๐๖ ของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ การวิจัยครั้งนี้ทำการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในวิชาเลขคณิต อ่านไทย และการเขียนสะกดคำ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความแตกต่างกันมากในทั้งสองวิชา นักเรียนที่ใ้ภาษาพูดที่บ้านเป็นภาษาเขมร มีผลการเรียนต่ำมากทุกด้าน แต่นักเรียนที่พูดภาษาส่วย มลายู ตีมากในวิชาเลขคณิต แตะอนในด้านการอ่าน และนักเรียนโรงเรียนขนาดใหญ่ทำคะแนนได้คือนักเรียนโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก ในวิชาที่ทดสอบ และนักเรียนที่อยู่โรงเรียนในเมืองทำคะแนนได้คือนักเรียนที่อยู่นอกเมือง

---

<sup>๑</sup>พิศเพลิน เขียวหวาน, "องค์ประกอบบางประการที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย", (วิทยานพนธ์ปริญญาโทมหาวิทิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๑), หน้า ๑๔๘.

<sup>๒</sup>สถาบันระหว่างชาติ สำหรับการคนคว่ำเรื่องเด็ก, รายงานการวิจัยหลักสูตรประถมศึกษาตอนต้น โครงการวิจัยหลักสูตรประถมศึกษา ๒๕๐๖, (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๐๘), หน้า ๘๒ - ๘๘.

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ  
ได้ทำการวิจัยผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เมื่อ  
เทียบกับหลักสูตร โดยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นตัวแทนนักเรียนทั่วประเทศ  
คือ เลือกจังหวัดพระนครแทนภาคกลาง นครศรีธรรมราชแทนภาคใต้ ลำปาง  
แทนภาคเหนือ และสุรินทร์แทนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยเฉพาะ  
วิชาภาษาไทย ปรากฏดังนี้

๑. การฟัง ในเรื่องทดสอบการฟัง แมวว่าผลการวิเคราะห์จะ  
ปรากฏว่า นักเรียนทำคะแนนได้สูงกว่าทักษะด้านอื่นก็ตาม แต่ก็ยังมีปัญหาอยู่  
ว่า นักเรียนจำนวนมีใบน้อยที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำในทักษะด้านนี้ ( เฉลี่ยพระนคร  
ร้อยละ ๑๕.๗๑ นครศรีธรรมราช ร้อยละ ๒๖.๖๓ ลำปางร้อยละ ๒๗.๒๑  
และสุรินทร์ร้อยละ ๔๗.๔๕) การที่นักเรียนในจังหวัดต่างๆ ทำคะแนนได้  
มากน้อยต่างกัน อาจเป็นเพราะปัญหาทางภาษา กล่าวคือ เด็กในจังหวัด  
นครศรีธรรมราช ลำปาง และสุรินทร์ ไม่เข้าใจความหมายของคำที่ใช้ใน  
แบบทดสอบซึ่งเป็นภาษาไทยกลาง

๒. การอ่าน ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑  
ในกลุ่มตัวอย่างนี้ต่ำมาก ผลการวิเคราะห์เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยพบว่า มี  
นักเรียนจำนวนน้อยที่สามารถทำข้อสอบนี้ได้ถูกต้อง (พระนครร้อยละ ๔๗.๗๕  
ลำปางร้อยละ ๓๔.๖๘ นครศรีธรรมราชร้อยละ ๓๖.๒๕ และสุรินทร์ร้อยละ  
๑๓.๔๐ ) การที่นักเรียนได้คะแนนน้อย อาจเป็นเพราะการสอนอ่านในชั้นนี้  
การเน้นในเรื่องความเข้าใจในการอ่านหรืออ่านในใจยังไม่มากพอ

---

กระทรวงศึกษาธิการ, กรมสามัญศึกษา, รายงานการวิจัยผล  
สัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง เมื่อเทียบกับหลักสูตร,  
(พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๑๑), หน้า ๒๘ - ๓๑.

๓. การเขียน ถึงแม้ว่านักเรียนจะทำข้อสอบทางการเขียน (เขียนตามคำบอกและเขียนตามแบบ) ได้ดีกว่าการอ่านก็ตามแต่ผลก็ยังต่ำ กล่าวคือ เฉลี่ยการเขียนตามคำบอก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ร้อยละ ๕๕.๐๒ นครศรีธรรมราช ร้อยละ ๔๖.๑๒ ลำปาง ร้อยละ ๓๖.๖๑ และสุรินทร์ ร้อยละ ๑๖.๖๓ แม้แต่ให้นักเรียนเขียนตามแบบก็ยังปรากฏว่ามีนักเรียนจำนวนมากที่เขียนผิด

๔. การเขียนเรียงความ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่ำสุดในด้านการเรียงความ นักเรียนไม่สามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองออกมาเป็นภาษาหนังสือได้ ทั้งนี้เป็นเพราะนักเรียนจำนวนหนึ่งยังเขียนหนังสือไม่ได้ แต่ก็สามารถเล่าเรื่องจากภาพด้วยปากเปล่าได้

ในปีพ.ศ. ๒๕๑๕ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้ทำการวิจัยผลสัมฤทธิ์ทางทักษะภาษาไทยด้วยการค้นหาจุดอ่อนด้านทักษะเบื้องต้นทางการเรียน ซึ่งประกอบด้วยแบบทดสอบ ๔ ชนิด ผลการวิจัยพบว่า

๑. ด้านการไวยากรณ์ นักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถเลือกคำที่เหมาะสมมาเติมลงในช่องว่างที่กำหนดได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการใช้คำที่เป็นนามธรรม สัทสะนาม คำกริยา และคำขยายบางคำ

๒. ด้านการอ่านเอาเรื่อง นักเรียนส่วนมากไม่สามารถตอบคำถามประเภททั่วๆไปเกี่ยวกับข้อความที่กำหนดให้ หรืออีกนัยหนึ่งกล่าวได้ว่า นักเรียนส่วนมากอ่านข้อความที่กำหนดให้แล้วยังไม่เข้าใจ หรือยังจับใจความไม่ได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, รายงานการวิจัย ประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษา จุดอ่อนด้านทักษะเบื้องต้นทางการเรียน ของนักเรียนประถมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, ๒๕๑๕), หน้า ๒๒.

๓. คำคำศัพท์ นักเรียนส่วนมากยังไม่รู้ความหมายของคำหลายคำ  
แม้จะเป็นคำธรรมดาๆ

๔. คำการสะกดคำ นักเรียนยังสะกดคำต่างๆ (เท่าที่นำมาทดสอบ)  
ไม่ได้เป็นส่วนมาก

สุทธิศล โนนันท์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ  
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ที่เรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช  
๒๕๒๑ ฉบับร่างครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๑๘ กลุ่มทักษะภาษาไทย พบว่า นักเรียนใน  
โรงเรียนทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงกว่านักเรียนโรงเรียน  
ควบคุมเฉพาะกรุงเทพมหานครและภาคกลางรอบนอกเท่านั้น ส่วนในภาคเหนือ  
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มทักษะภาษา  
ไทยของนักเรียนโรงเรียนทดลองและโรงเรียนควบคุมไม่แตกต่างกัน เพียงแต่  
มีแนวโน้มว่าจะสูงขึ้นเท่านั้น เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากนักเรียนชั้นประถมศึกษา  
ปีที่ ๑ ซึ่งเพิ่มเข้าเรียนเป็นปีแรก วุฒิภาวะความพร้อมทางภาษายังไม่สูงพอ ยังไม่  
คุ้นเคยกับภาษาที่สอนในโรงเรียน จึงเป็นเหตุให้นักเรียนภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียง  
เหนือ และภาคใต้ ไม่สามารถพัฒนาและปรับตัวทางภาษาได้ทันตาม  
ที่หลักสูตรกำหนดได้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนทดลองกับ  
โรงเรียนควบคุมไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ สิ่งแวดล้อมและภาษาที่ใช่พูดที่บ้าน  
มีอิทธิพลต่อความสามารถของนักเรียน

---

สุทธิศล โนนันท์, "ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนทางการเรียนชั้นประถม  
ปีที่ ๑ ที่เรียนจากหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ฉบับร่างครั้งที่ ๑  
พ.ศ. ๒๕๑๘ กลุ่มทักษะภาษาไทย", (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย  
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๑๘), หน้า ๘๘.

จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ และปีที่ ๓ ที่เรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา ฉบับทดลอง และที่เรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๐๓ โดยกองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ พบว่า จากผลการวิเคราะห์จะเห็นว่าทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ของกรุงเทพมหานคร มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมภาคอื่นๆ รองลงมา คือ ภาคกลางและภาคเหนือ ภาคที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำสุดกว่าภาคอื่นๆได้แก่ ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งไม่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าภาคอื่นๆเลย โดยเฉพาะภาคใต้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำสุด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี กระทรวงมหาดไทย <sup>๒</sup> ได้ทำการวิจัยประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งทำการวิจัยในระดับประถมศึกษาปีที่ ๓ ของโรงเรียนทุกประเภททั่วประเทศ ศึกษาอิทธิพลทั้งองค์ประกอบภายในและภายนอกโรงเรียนที่มีต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่า ขนาดของโรงเรียน ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียน การศึกษาภาคบังคับ

---

<sup>๑</sup> กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, กองวิจัยการศึกษา, การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ และปีที่ ๓ ที่เรียนตามหลักสูตรประถมศึกษาฉบับทดลอง และที่เรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๐๓, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๒๓), หน้า ๔๕.

<sup>๒</sup> กระทรวงมหาดไทย, สำนักงานนายกรัฐมนตรี, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, รายงานการวิจัยประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษา เรื่อง องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : เอร่าวิณการพิมพ์, ๒๕๒๐), หน้า ๓ - ๕.

และการวิจัยของนักเรียน เป็นตัวแปรที่สำคัญที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นอย่างมาก และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ การขาดเรียน ระยะทางจากบ้านถึงโรงเรียน รวมทั้งอายุของนักเรียน สำหรับตัวแปรที่ไม่มีความสำคัญมากนักต่อการอธิบายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ได้แก่ วิชาส่วนนักเรียนทอครู พันที่ต่อนักเรียน วุฒิครู ระยะเวลาการศึกษาสามัญของครู และการมีหนังสือแบบเรียนเป็นต้น

จากผลการวิจัยของโครงการศึกษานี้หา อุปสรรค และแนวทางที่จะปรับปรุง และส่งเสริมคุณภาพของการประถมศึกษา ซึ่งมุ่งศึกษาอุปสรรคในการจัดการประถมศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการประถมศึกษา พบว่ามี ๓ องค์ประกอบที่เป็นปัญหา และอุปสรรคสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ คือ

๑. องค์ประกอบด้านสภาพโรงเรียน มีสื่อการเรียนการสอนเป็นตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อโดยตรง

๒. องค์ประกอบด้านการเรียนการสอน พบว่าตัวแปรบรรยายภาคایشเรียนและการควบคุมชั้น เป็นตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนการสอน และตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อทางอ้อม คือ ความพร้อมของผู้เรียนและครู

๓. องค์ประกอบด้านสถานภาพของครู คือที่คณะเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน ในเรื่องลักษณะการเป็นผู้นำที่ค้ำของครูใหญ่ ที่คณะเกี่ยวกับความพึงพอใจทั่วไปในเรื่องงานในความรับผิดชอบโรงเรียน เงินเดือนครู และผู้บังคับบัญชา และที่คณะเกี่ยวกับการดำเนินงานจัดกลุ่มโรงเรียน

---

มดลิกา นิตยาพร, อรุณศรี อนันทรศิริชัย, จิตรภาภา กุลชลบุตร,  
โครงการศึกษานี้หา อุปสรรค และแนวทางที่จะปรับปรุง และส่งเสริมคุณภาพ  
ของการประถมศึกษา, (เอกสารอัครดำเนิน), หน้า ๔ - ๕.



จากรายงานสรุปผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของนักเรียน  
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ทั่วประเทศ<sup>๑</sup> ในวิชาภาษาไทย โดยทำการทดสอบการใช้  
ภาษา คำศัพท์ และการสะกดคำ การทดสอบโครงการนี้เป็นการศึกษาวัดความ  
สามารถพื้นฐานเท่านั้น โดยจำแนกตามสภาพของเขตการศึกษา พบว่า เขต  
ที่มีคะแนนเฉลี่ยตามภาษาไทยต่ำสุด ได้แก่ เขตการศึกษา ๑๑ , ๑๐ และ  
๘ ถัดขึ้นมาเป็นเขตการศึกษา ๒ และภาคใต้นั้นมีเขตการศึกษาเดียว คือ  
เขตการศึกษา ๒ นักเรียนมีความสามารถค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับ  
เขตการศึกษานอื่นๆ

### อิทธิพลของภาษาถิ่น

ภาษาไทยภาคกลางเป็นภาษามาตรฐานของประเทศ ใช้ในการสื่อสาร  
กันเป็นทางราชการ แต่ยังมีปัญหาอยู่บางวาคคนไทยบางกลุ่มบางหมู่ได้ใช้ภาษา  
ถิ่นเป็นภาษาแรกและดำเนินการพูดผิดเพี้ยนไปจากภาษาไทยภาคกลาง เมื่อ  
ต้องใช้ภาษามาตรฐานเป็นภาษาที่สอง จึงเกิดปัญหาในการใช้ภาษาขึ้น นักเรียน  
จะต้องใช้ภาษามาตรฐานในโรงเรียน เพราะภาษาแตกต่างจากภาษาที่นักเรียน  
ใช้พูดกับบิดามารดาที่บ้าน<sup>๑</sup>

จากการศึกษาภาษาแรกหรือภาษาแม่<sup>๑</sup> สำนักงานคณะกรรมการการ  
ศึกษาแห่งชาติ ได้ทำการวิจัยไว้ว่า ภาษาที่บิดามารดาใช้กับเด็กนักเรียนเมื่อ  
อยู่ที่บ้านซึ่งเป็นภาษาแม่ แยกเป็นภาษาไทยกลาง ไทยเหนือ ไทยตะวันออกเฉียง  
เหนือ ไทยใต้ มลายู จีน เขมร ลาว และอื่นๆ เมื่อพิจารณาพร้อมทั้ง  
ประเทศปรากฏว่า บิดามารดาใช้ภาษาไทยภาคกลางประมาณร้อยละ ๓๖

<sup>๑</sup> ทัศนัย อารมณสุข, "การศึกษาเปรียบเทียบเสียงของคำใน  
ภาษาพวนกับภาษาไทยมาตรฐาน", (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต บัณฑิต-  
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๑), หน้า ๖.

ไทยตะวันออกเฉียงเหนือประมาณร้อยละ ๒๖ ส่วนไทยเหนือและไทยใต้  
ประมาณร้อยละ ๕ ส่วนภาษาอื่น ๆ มีน้อยมาก

ในการเรียนการสอน ได้มีผู้ศึกษาดังองค์ประกอบทางค่านภาษา  
ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อระดับผลสัมฤทธิ์ได้ โดยอารี ยังสกุล<sup>๒</sup> ได้ทำการศึกษา  
ในระดับประถมศึกษา พบว่า ภาษาที่พูดเมื่ออยู่ที่บ้านมีอิทธิพลต่อความสามารถใน  
การเรียนภาษาไทย และพิศเพลิน เขียวหวาน<sup>๓</sup> ได้ศึกษาดังองค์ประกอบบาง  
ประการที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอน-  
ปลาย พบว่า การพูดภาษาไทยกลางที่บ้าน เป็นตัวพยากรณ์ที่สำคัญอีกตัวหนึ่งซึ่ง  
เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เนื่องจากภาษาไทยกลางเป็นสิ่งสื่อความ  
เข้าใจสำหรับการเรียนการสอน และยังส่งผลไปสิ่งการเรียนในวิชาต่างๆด้วย

<sup>๑</sup> สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, รายงานสภาพโดย  
ทั่วไปของบิคมารคาหรือผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓, (กรุงเทพ-  
มหานคร : โรงพิมพ์สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, ๒๕๑๘), หน้า ๒๑.

<sup>๒</sup> อารี ยังสกุล, "อิทธิพลของสภาพแวดล้อมบางประการ ที่อาจ  
ส่งผลต่อความสามารถในการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษา  
ปีที่ ๕ ปีการศึกษา ๒๕๑๓ ของโรงเรียนกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี  
และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา", (ปริญญามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร),  
หน้า ๖๘.

<sup>๓</sup> พิศเพลิน เขียวหวาน, "องค์ประกอบบางประการที่เกี่ยวข้องกับ  
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย" วิทยานิพนธ์  
ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหา-  
วิทยาลัย, ๒๕๒๑), หน้า ๑๐๘.

ปัญหาการสนทนาภาษาไทยมาตรฐานในท้องถิ่นที่นักเรียนพูดภาษาถิ่น ประพันธ์ เรื่องณรงค์<sup>๑</sup> ได้ให้ความเห็นว่า นักเรียนใช้ภาษาไทยกลางไม่ถูก เนื่องจากความเคยชินกับภาษาที่ตนเองถนัด ครูผู้สอนมักห้ามนักเรียนพูดภาษาถิ่นในเวลาเรียนหรือพูดกับครู ถึงกระนั้นก็ยังไม่สามารถทำให้นักเรียนใช้ภาษาไทยกลางได้ถูกต้อง นักเรียนยังคงใช้ภาษาถิ่นผสมทั้งในการพูดและการเขียน ปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ เพราะนักเรียนต้องเรียนภาษาไทยมาตรฐานเป็นภาษาที่สอง ซึ่งแตกต่างจากภาษาที่นักเรียนใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียน

วิเชียร เข็มเมือง<sup>๒</sup> ได้กล่าวถึงภาษาถิ่นว่า ปัญหาและอุปสรรค ที่ครูพบขณะทดลองใช้หลักสูตรอย่างหนึ่งคือ ผู้เรียนไม่เข้าใจและพูดภาษาไทยไม่ได้ นอกจากเป็นปัญหาการสอนของครูแล้ว ผู้เรียนก็มีปัญหาในเรื่องการเรียนมาก เหมือนผู้เรียนต้องเรียนภาษาต่างประเทศ

ศิริวรรณ คีไพบูลย์<sup>๓</sup> ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการใช้หลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในเขตการศึกษา ๒ พบว่า

<sup>๑</sup> ประพันธ์ เรื่องณรงค์, "การใช้ประโยชน์จากภาษาถิ่นในการสอน" วิทยาสาร ๓๘ (ตุลาคม ๒๕๑๓), หน้า ๑๖ - ๑๗.

<sup>๒</sup> วิเชียร เข็มเมือง, "ปัญหาและความคิดเห็นของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในการทดลองใช้หลักสูตรประโยคประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับร่างครั้งที่ ๑ ปี พ.ศ. ๒๕๑๘)", (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๑), หน้า ๑๕๓.

<sup>๓</sup> ศิริวรรณ คีไพบูลย์, "ปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในเขตการศึกษา ๒", (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๒), หน้า ๓.

สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมในท้องถิ่น ตลอดจนภาษาถิ่นหรือภาษาพื้นเมืองของนักเรียนเป็นปัญหาในการสอนค่อนข้างมากทุกจังหวัด

จากการวิเคราะห์ปัญหาในการบริหารการศึกษา เมื่อจำแนกปัญหาตามเขตการศึกษาในภาคใต้ พบว่า เขตการศึกษา ๒ มีปัญหามากที่สุด มีปัญหาเร่งด่วนที่ควรได้รับการแก้ไขโดยเร็ว ๒ ประการ คือ

๑. ปัญหาภาษาถิ่น เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอนในชั้นต้นๆ เนื่องจากนักเรียนส่วนมากเป็นชาวอิสลามใช้ภาษายาวี เป็นภาษาในครอบครัวและชุมชน ไม่ค่อยสนใจในการพูดภาษากลาง หรือบางคนอาจจะฟังหรือพูดภาษาไทยไม่ได้เลย จึงจำเป็นต้องสอนภาษาไทยในชั้นการพูดและฟังเสียก่อน จึงจะสอนวิชาการด้านอื่นๆ ได้

๒. ปัญหานักเรียนขาดแคลนเสื้อผ้าอุปกรณ์การศึกษาและอาหารกลางวัน เนื่องจากครอบครัวมีฐานะยากจน ทำให้การเรียนการสอนไม่ได้ผลเท่าที่ควร เพราะนักเรียนขาดความพร้อมที่จะเรียนและสุขภาพร่างกายของนักเรียนไม่แข็งแรงขาดความสดชื่นกระปรี้กระเปร่าสมองเฉื่อยชาลง

สำนักงานศึกษาธิการ เขต ๑๑ ได้กล่าวถึงภาระหน้าที่ของครู ในท้องถิ่นที่เด็กพูดภาษาถิ่นในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษว่าภาระการทำงานของครูในโรงเรียนที่มีปัญหาทางภาษามีมากกว่าปกติ เพราะต้องสอนเด็กที่ไม่พูดภาษาไทยเหล่านั้นใหม่ผลสัมฤทธิ์ เช่น เด็กทั่วไป

สำนักงานศึกษาธิการ เขต ๒ ยะลา, "การวิจัยการสอนภาษาไทยแก่ผู้พูดภาษาไทยไม่ได้" วารสารทางการศึกษา, (กันยายน - ธันวาคม, ๒๕๑๔), หน้า ๘๕.

สำนักงานศึกษาธิการ เขต ๑๑, โครงการสอนชั้นประถมศึกษา ๑ สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางภาษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๑๔), หน้า ๒.

ทองคำ หงส์พันธุ์ โกลด์ลาวถึงบทบาทหน้าที่ของครูในห้องเด็กเล็ก  
เด็กทุกภาษาถิ่นเอาไวว่า ครูที่ออกไปปฏิบัติหน้าที่ตามโรงเรียนในหมู่บ้านต่างๆ  
มีความจำเป็นจะทรงรูและเข้าใจในเรื่องของภาษาและขนบธรรมเนียมประเพณี  
ของท้องถิ่นที่ตนเองเขาไปปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาถิ่นจะมีประโยชน์  
อย่างยิ่งสำหรับครูในด้านการสอน ครูจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถสูงในการ  
สื่อสารกับนักเรียน การที่ครูเข้าใจภาษาถิ่นจะทำให้ครูสามารถสอนอบรมเด็ก  
ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูง โดยเฉพาะการสอนภาษาไทยให้เด็กชั้นเริ่มเรียนนั้น  
ภาษาถิ่นจำเป็นอย่างยิ่ง

เพื่อให้ได้ครูที่เหมาะสมในการสอนภาษาไทย สำนักงานศึกษาธิการ  
เขต ๒ ได้เสนอคุณลักษณะครูสอนภาษาไทยแก่เด็กเริ่มเรียนที่พูดภาษาไทย  
ไม่ได้ ว่าควรมีลักษณะดังนี้

๑. มีทัศนคติที่ดีต่อชุมชนไทยมุสลิมและต่อการสอนภาษาไทย
๒. มีบุคลิกลักษณะที่ดีที่มีความเข้าใจในขนบธรรมเนียมประเพณี  
ของชาวไทยมุสลิม
๓. มีความรู้ทั้งวิชาที่สอนและความรู้ทั่วไป
๔. เอาใจใส่ในการเรียน มีการเตรียมการสอน เตรียมอุปกรณ์  
การสอนเสมอ
๕. รู้จักติดต่อสมาคมกับครูปกครองนักเรียนเสมอ

ทองคำ หงส์พันธุ์, ภาษาถิ่นแถบภูพาน, (กรุงเทพมหานคร :  
โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๑๔), หน้า ๒.

<sup>๒</sup> สำนักงานศึกษาธิการ เขต ๒ ยะลา, วิธีพิเศษในการสอนภาษา-  
ไทย, (ยะลา : ศูนย์พัฒนาการศึกษา เขตการศึกษา ๒, ๒๕๑๖), หน้า ๑๑๔.

นอกจากนี้ รัตนา กิริวานิช ไคเสนอคุณสมบัติของครูในท้องถิ่น ที่เด็กพูดภาษาถิ่นว่า ครูที่จะสอนเด็กเหล่านี้ควรจะต้องพูดไคทั้งสองภาษา คือ พุค ไคทั้งภาษาถิ่นและภาษากลาง เพื่อจะไคอธิบายเด็กแรกเขาเรียนเป็นภาษาถิ่น ก่อนเป็นครั้งแรก แล้วจึงพยายามดึงเด็กเขาเรียนเหล่านี้ให้ใช้ภาษาไทยกลาง ในมากขึ้นเรื่อยๆ เพื่อให้เด็กเรียนมีความรู้ภาษาไทยกลางอันถือเป็นภาษา ราชการในประเทศ เพื่อให้อ่านออกเสียงไค ช่วยเหลือตนเองไคเมื่อจบชั้น ประถมไปแล้ว

นอกจากที่ครูที่สอนภาษาไทยในท้องถิ่นที่นักเรียนพูดภาษาถิ่นจะต้อง มีคุณสมบัติพิเศษควยแล้ว ครูผู้สอน ผู้บริหาร และผู้ที่มีส่วนในการรับผิดชอบใน การจัดการศึกษา จะต้องมีศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการสอนภาษาไทยควบคู่ กันไปด้วย พิเชฐ อนุกุล ไคทำการศึกษานี้หา และอุปสรรคของครูใน การสอนภาษาไทย ชั้นเด็กเริ่มเรียนที่พูดภาษาไทยไม่ไค ในจังหวัดยะลา พบว่า

๑. ครูไม่ได้รับการฝึกฝนเพื่อเป็นครูสอนภาษาไทยชั้นเด็กเริ่มเรียน ที่พูดภาษาไทยไม่ไคโดยเฉพาะ

รัตนา กิริวานิช, "ความเข้าใจในการฟังและผลสัมฤทธิ์ทาง วิชาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ที่พูดภาษาไทยกลางในจังหวัด กระเนครและภาษามลายูในจังหวัดปัตตานี", วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มัธยมศึกษา วิทยาลัย วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, ๒๕๐๗), หน้า ๖๕.

พิเชฐ อนุกุล, " การศึกษาปัญหาและอุปสรรคของครูในการ สอนภาษาไทยชั้นเด็กเริ่มเรียนที่พูดภาษาไทยไม่ไคในจังหวัดยะลา", (ปริญญาโทมหาบัณฑิต มัธยมศึกษา วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาน- มิตร, ๒๕๑๘), หน้า ๑๗๑.

๒. ครูไม่มีความรู้ภาษามลายู ทั้งไม่เข้าใจ พูดไม่ได้
๓. ครูไม่รู้จักขณะภาษาไทยที่จะเป็นปัญหาสำหรับเด็กมุสลิม
๔. ครูไม่รู้จักวิชาเกี่ยวกับภาษาที่สอง
๕. ครูไม่รุ้หลักและทฤษฎีการสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง

สำนักงานศึกษาธิการ เขต ๒ ยะลา ได้ทำการวิจัยการสอนภาษาไทยแก่เด็กที่พูดภาษาไทยไม่ได้ ผลการวิจัยพบว่า การสอนโดยใช้ภาษาแม่เป็นสื่อทำให้ผู้เรียนเกิดความพรอมทางภาษาไทยมากกว่าการสอนโดยใช้ภาษาไทยล้วน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่า การสอนผู้ใหญ่ที่ไม่รู้หนังสือ และพูดภาษาไทยไม่ไค่มาก่อน ให้เกิดความพรอมทางภาษาไทยภายในเวลา ๑ เดือน โดยใช้วิธีสอนใช้ภาษาแม่เป็นสื่อ ประสพผลอย่างชัดแจ้งอีกด้วย

จากการศึกษาปัญหาชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย ชัจจ์กัญ บุรุษพันธ์ โลกกล่าวถึงปัญหาการศึกษาในสามจังหวัดภาคใต้ไว้พอสรุปได้ดังนี้

๑. ผู้ปกครองไม่นิยมส่งบุตร หลานของตนเข้าเรียนภาษาไทย เพราะมองไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องรู้ภาษาไทย นอกจากนี้ ยังเกรงไปว่าหากเรียนรู้ภาษาไทยแล้ว จะทำให้เด็กหันเหไปจากภาษาและวัฒนธรรมเดิมของตน บางกนยังเข้าใจไปว่าภาษาที่ถูกต้องของผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามก็ภาษามลายูนั่นเอง

สำนักงานศึกษาธิการ เขต ๒ ยะลา, "การวิจัยการสอนภาษาไทยแก่เด็กที่พูดภาษาไทยไม่ได้", การวิจัยทางการศึกษา (กันยายน - ธันวาคม, ๒๕๑๗), หน้า ๔๕.

ชัจจ์กัญ บุรุษพันธ์, ปัญหาชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย, (กรุงเทพมหานคร : แพร่พิมพ์, ๒๕๑๕), หน้า ๒๔๕.

๒. ผู้ปกครองไม่นิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา แต่ชอบให้เรียนในปอเนาะ เพราะสังคมยอมรับและยกย่องผู้สำเร็จการเล่าเรียนทางศาสนา มาก ประกอบกับการเรียนในปอเนาะสะดวกกว่าด้วย

๓. เด็กขาดเรียน ๒๐ - ๓๐ % เพราะผู้ปกครองขาดเงินและอพยพ อยู่เสมอ

๔. เด็กจะพูดภาษาไทยเฉพาะในห้องเรียน เมื่อกลับบ้านก็พูดภาษากัน สำเร็จจากโรงเรียนแล้วแทบจะไม่ค่อยพูดภาษาไทย จึงไม่กล้าพูด และในที่สุกัลลิมภาษาไทย

๕. ประเพณีให้เด็กแต่งงานเร็วเกินไป ยังไม่ทันเรียนจบชั้นประถมปีที่ ๔ ก็แต่งงานแล้ว

๖. การสอนของครูค่อนข้างน้อย เพราะวุฒิของครูยังมีน้อยมาก จำนวนครูมีไม่เพียงพอ ที่มีอยู่แล้วก็ไม่ค่อยตั้งใจสอนเด็กอย่างจริงจัง เพราะครูส่วนมากเป็นครูที่นับถือศาสนาพุทธ มีใจคนพื้นเมือง เกิดความหวาดไม่อยากจะอยู่

๗. รัฐบาลไม่จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ

๘. ชาวไทยมุสลิมไม่ค่อยยินดีจ่ายเงินเพื่อการศึกษาเล่าเรียน

๙. โรงเรียนมีไม่ทั่วถึงทุกหมู่บ้าน ทุกตำบล โรงเรียนที่มีอยู่แล้วยังมีสภาพไม่ดีพอ อาคารไม้ก็ ขาดอุปกรณ์การสอน ไม่ถึงยุคเด็กเข้าเรียน

นอกจากนี้ในเขตสามจังหวัดภาคใต้ถึงแม้ว่าคนส่วนใหญ่จะนับถือศาสนาอิสลาม พูดภาษามลายูในชีวิตประจำวันแล้ว ก็ยังมีคนไทยที่นับถือศาสนาพุทธ ได้มีภาษาถิ่นใต้เป็นของตนเองอีกด้วย ดังนั้นภาษาถิ่นจึงมีอยู่ ๒ ภาษา คือ ภาษามลายู และภาษาถิ่นใต้ซึ่งแต่ละท้องถิ่นก็มีสำเนียงการพูดที่แตกต่างกันออกไปด้วย ดังนั้นอิทธิพลของภาษาถิ่นจึง เข้ามามีบทบาทเป็นอย่างมากในการเรียนการสอนภาษาไทยและวิชาอื่นๆด้วย



ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อระดับผลสัมฤทธิ์ ในสามจังหวัดภาคใต้

จากการค้นคว้าและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องถึงปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อระดับผลสัมฤทธิ์ในสามจังหวัดภาคใต้นั้น ได้มีผู้เสนอเป็นแนวทางพอสรุปได้ ดังนี้

ภักดีสินี เปรมโยธิน ได้ศึกษาปัญหาการศึกษาในสามจังหวัดภาคใต้ ซึ่งเป็นมูลเหตุให้การศึกษารวมของชาวมุสลิมอยู่ในระดับต่ำมีดังนี้ คือ

๑. ชาวบ้านมองไม่เห็นประโยชน์ที่จะให้ลูกหลาน เล่าเรียนตามหลักสูตรของราชการ เห็นว่าเรียนจบมากก็ไม่ได้อะไร เรียนทางศาสนามีหน้ามีตากวมีตากว เพราะสังคมยอมรับและยกย่องผู้สำเร็จทางศาสนา

๒. เด็กที่เข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาพูดภาษาไทยไม่ได้ ประมาณ ๗๕% เด็กจะต้องได้รับการฝึกฝนภาษาไทยทางการพูดก่อน ๑ ปี เพื่อที่เมื่อเด็กเข้าใจภาษาไทยพอสมควรแล้ว ก็สามารถดำเนินการศึกษาวิชาอื่นๆได้ เด็กส่วนใหญ่จะพูดภาษาไทยในห้องเรียน เมื่อกลับบ้านก็พูดภาษาท้องถิ่น และเมื่อเรียนสำเร็จแล้วเด็กมีการศึกษาไม่เพียงพอและไม่ได้ฝึกฝนภาษาไทย ก็จะลืมภาษาไทยภายในไม่ช้าและไปปนวกกับผู้ที่ไม่รู้หนังสือต่อไป

๓. สถานศึกษาไม่ทั่วถึง ค่าปลหมุ่บ้านที่ไกลๆราษฎรมีมาก เด็กที่จะเข้าเรียนในโรงเรียนก็มีมาก แต่โรงเรียนมีไม่พอหรือไม่มี ถึงจะมี ก็เป็นโรงเรียนชั่วคราวไม่ถาวร สภาพโรงเรียนปลูกสร้างแต่พอกันแคกกันฝนได้เท่านั้น

ภักดีสินี เปรมโยธิน, "กระบวนการบริหารราชการส่วนภูมิภาคกับการแก้ปัญหาชนกลุ่มน้อยในภาคใต้", (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต แผนกวิชาปกครอง คณะรัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๐), หน้า ๑๑๒ - ๑๑๔.

๔. การขาดแคลนครู ครูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะ  
 จังหวัดนราธิวาส สตูล และยะลา ส่วนใหญ่ยังไม่ไ้คนในท้องถิ่น เมื่อมารับ-  
 ราชการมักแสวงหาโอกาสขอย้ายกลับภูมิลำเนาเดิม และครูส่วนใหญ่เป็นคน  
 ไทยพุทธไม่ใคร่คนพื้นเมือง ต้องไปอยู่ตามตำบลหมู่บ้านไกลๆที่กันดารเป็นคน  
 ไทยพุทธคนเดียวหรือสองคนในหมู่บ้านอิสลาม ซึ่งมีความรู้สึกไม่ค่อยสนิทสนมกับ  
 ไทยพุทธนัก ก็เกิดความหวาดกลัวไม่อยากจะอยู่ ที่อยู่ที่นอนอยู่ไปไม่ตั้งใจสอนนักเรียน  
 จริงจังนัก ไม่ตั้งใจรักษาสภาพท้องที่จิตใจคนและสิ่งแวดล้อมเพื่อประโยชน์  
 แห่งการสอนเด็กอยู่ไปวันๆก็มี

๕. เด็กออกระหว่างการที่กินา เสาร์อายุครบเกณฑ์ ประกอบกับ  
 ประเพณีท้องถิ่นสนับสนุนให้มีการแต่งงานเมื่ออายุยังน้อย เปิดช่องให้มีการ  
 เลิ้งการศึกษา โดยเอาการแต่งงานนี้ขึ้นมาขังหน้า มีนักเรียนสตรีจำนวนไม่  
 น้อยลาออกจากโรงเรียนเมื่อแต่งงานก่อนวัยอันสมควร

๖. การศึกษาในป่าเนาะ สะดวกกว่าการเรียนของทางราชการ  
 เพราะไม่มีข้อบังคับ ไม่มีอันกำหนดการเรียน ซึ่งตรงกับนิสัยชอบความอิสระ  
 ความสะดวก

นอกจากนี้ ทัศนคติ เปรมโยธิน ยังได้สรุปว่า ในจังหวัดชายแดน  
 ภาคใต้นั้น ยังมีนักการ เมืองบางคนที่ยังสนับสนุนประโยชน์ส่วนตัว ไม่สนับสนุนให้  
 ประชาชนได้รับการศึกษารุ่งๆ มักจะบิดเบือนและชักชวนโดยเอาศาสนา  
 ขึ้นมาขังหน้า เช่น การเรียนภาษาไทยนั้นเป็นบาป ผู้เรียนจะกลายเป็น  
 คนไทยและนับถือศาสนาพุทธต่อไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าถ้าประชาชน  
 มีการศึกษาสูงๆขึ้น ก็ยากที่จะบงบงส่งเสริม และประชาชนเฝ้าประธาณเอาใจ  
 ออกห่างจากประเทศไทยโดยมาก

จากรายงานผลการวิจัย โครงการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษาจังหวัดปัตตานี ซึ่งได้วิเคราะห์ถึงสาเหตุที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เนื่องจากสาเหตุสำคัญๆ ดังนี้

๑. ขาดสื่อการเรียนการสอน บางอำเภอมีมากแต่ครูไม่ได้ใช้ อาจเป็นเพราะครูไม่เห็นความสำคัญในการใช้สื่อ สื่อบางชนิดใช้ไม่เป็น ไม่สนใจในการผลิตสื่อ

๒. ครูไม่ครบชั้นเรียนโดยเฉพาะในทักันการทางไกล และมีสถานการที่ไม่น่าไว้วางใจ

๓. เด็กยากจน ทำให้ขาดแคลนเครื่องเขียนแบบเรียน อาหารกลางวัน เสื้อผ้า และสุขภาพไม่สมบูรณ์ซึ่งไม่เอื้อต่อการเรียนของเด็ก บางครั้งเด็กต้องช่วยบิดาทำงานและช่วยประกอบอาชีพ จึงขาดเรียนมาเรียนไม่สม่ำเสมอ รับความรู้ได้ไม่เต็มที่

๔. ครูสอนไม่ครบตามหลักสูตร นักเรียนจึงได้รับความรู้ไม่ครบถ้วน ทำให้ไม่บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูยังไม่เข้าใจในเรื่องของหลักสูตรดีพอ จึงไม่ปฏิบัติตามแนวของหลักสูตร

๕. ผู้ปกครองไม่สนับสนุนการเรียนของเด็ก เพราะไม่เข้าใจแนวทางของหลักสูตร ขาดความรู้และแนะนำเด็กในการเรียน

๖. เด็กขาดความพร้อมทางด้านภาษา ทำให้เกิดปัญหาทางด้านภาษา จะเห็นได้จากอัตราการตกชั้นประจำปี ๑ สูงกว่าชั้นอื่นๆ เพราะเด็กได้รับการเตรียมภาษาไม่ทั่วถึง ไม่ได้มีการเปิดชั้นเด็กเล็กทุกโรงเรียน

---

คณะกรรมการปฏิบัติงานระดับจังหวัดปัตตานี, รายงานผลการวิจัย โครงการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษาจังหวัดปัตตานี,

( ปัตตานี : สำนักงานศึกษานิเทศจังหวัด, ๒๕๖๔ ), หน้า ๑๓๘ .

๘. ขาดความกระตือรือร้นในการเรียน เพราะครูไม่ได้มีการจูงใจเด็กให้สนใจในการเรียนการสอน ไม่ได้สร้างบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เด็กชอบมาโรงเรียน ไม่ได้จัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้เด็กอยากเข้าร่วมกิจกรรม

๙. ขาดครูที่มีความถนัดหรือความสามารถพิเศษเฉพาะวิชาซึ่งผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าขาดครูประเภทนี้มาก การสอนจึงไม่ครบตามหลักสูตร ผลสัมฤทธิ์จึงออกมาต่ำ ในอำเภอที่ขาดครูที่มีความสามารถพิเศษ

๑๐. วัฒนธรรมไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน เพราะประชาชนยังเข้าใจผิดในเรื่องศาสนา ความเชื่อ เด็กจึงมักขาดการปฏิบัติในบางจุดประสงค์ การเรียนจึงไม่ครบตามหลักสูตร

๑๑. สุขภาพอนามัยของเด็กไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียน ทำให้เด็กขาดความเข้าใจในการเรียน มาเรียนได้ไม่สม่ำเสมอ ได้รับความรู้ได้ไม่ครบตามหลักสูตร

๑๒. เด็กขาดความอบอุ่นจากครอบครัว จากการวิเคราะห์และสัมภาษณ์เด็ก ทำให้ทราบว่าเด็กที่เรียนอ่อนบางคนเป็นเด็กที่มีปัญหาทางบ้าน เช่น บิดามารดาแยกกัน เด็กไม่ได้อยู่ร่วมกับบิดามารดา เด็กจึงมักเป็นเด็กที่มีปัญหาเป็นจำนวนมาก

๑๓. ขาดการนิเทศควบคุมผลการเรียน

นอกจากนี้ยังได้มีงานวิจัยของจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งได้วิเคราะห์ถึงสาเหตุที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เนื่องมาจากสาเหตุสำคัญๆดังนี้

---

คณะผู้ดำเนินการวิจัย จังหวัดนครราชสีมา, รายงานผลการวิจัยโครงการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษาจังหวัดนครราชสีมา, (นครราชสีมา : สำนักงานศึกษานิเทศจังหวัดนครราชสีมา, ๒๕๒๕), หน้า ๑๐๑- ๑๐๒.

### ค่านักเรียน

๑. นักเรียนมาเรียนไม่สม่ำเสมอ
๒. นักเรียนใช้ภาษาอื่นมากกว่าภาษาไทย
๓. นักเรียนสุขภาพไม่สมบูรณ์
๔. นักเรียนมุสลิมต้องใช้เวลาเรียนศาสนาทั้งเช้า - เย็น และ กลางคืน ซึ่งทำให้มีภาระทางการเรียนมากเกินไป จึงมีผลให้การเรียนใน โรงเรียนปกติไม่ไคยลเท่าที่ควร

### คานครู

๑. ครูไม่ครบชั้น
๒. การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่เร็วเกินไป ครูตามไม่ทัน ขาด ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผล ประเมินผล
๓. ครูขาดขวัญและกำลังใจในการทำงานในโรงเรียนอยู่ในแดน ผู้ก่อการร้าย เครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆของครูมีน้อยเกินไป

๔. ครูขาดความรับผิดชอบ

### คานผู้ปกครอง

๑. ผู้ปกครองยากจน
๒. ผู้ปกครองไม่ให้ความสนใจต่อการศึกษานักเรียนบุตรหลาน
๓. ผู้ปกครองเดินทางไปประกอบอาชีพอื่นโดย
  - ไม่ได้แจ้งย้าย
  - ไม่ได้นำเด็กไปเรียนในโรงเรียนอื่น

### คานผู้บริหาร

๑. ขาดการนิเทศและติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ
๒. จัดการในด้านการกระจายอัตราค่าจ้างครูไม่เสมอภาค
๓. ไม่ได้ให้ความเอาใจใส่และกำลังใจแก่ครูผู้สอนเท่าที่ควร

๔. ผู้บริหารไม่ใส่ใจที่จะบริหารงานวิชาการอย่างจริงจังเท่าที่ควร
๕. จัดการในด้านการศึกษากระจายอุปกรณ์การเรียนไม่เสมอภาค

จากรายงานผลการวิจัยของจังหวัดยะลา ซึ่งได้วิเคราะห์ถึงสาเหตุที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มาจากสาเหตุสำคัญๆ ดังนี้

การขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนการสอน

๑. ครูขาดประสบการณ์ในการผลิต ใช้ เก็บ รักษาอุปกรณ์
๒. โรงเรียนไม่เห็นความสำคัญในการใช้สื่อการเรียน
๓. ครูไม่มีเวลาในการจัดทำอุปกรณ์การสอนขึ้นใช้
๔. โรงเรียนขาดงบประมาณในการจัดซื้อ เพราะอุปกรณ์บางอย่างราคาแพง และเงินที่ได้มาโรงเรียนนำไปใช้อย่างอื่นมาก

สาเหตุจากปัญหาค่านักเรียน

๑. นักเรียนใช้ภาษาอื่นมากกว่าภาษาไทย
๒. นักเรียนขาดเรียนมาก
๓. นักเรียนใช้เวลานอกเวลาเรียนเรียนภาษาและศาสนา
๔. นักเรียนในบางส่วนใช้เวลาเดินทางไปโรงเรียนเกิน ๓๐ นาที

สาเหตุของปัญหาค่านักเรียน

๑. ครูโยกย้ายบ่อย ทำให้บางโรงเรียนที่ทางไกลมีครูไม่ครบชั้น

คณะทำการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษาจังหวัดยะลา, รายงานผลการวิจัย โครงการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษาจังหวัดยะลา, (ยะลา : สำนักงานศึกษานิเทศ, ๒๕๒๕), หน้า ๗๒ - ๗๔.

๒. ครูขาดความรู้ความสามารถ การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล

๓. ครูขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เต็มที่

ปัญหาการบริหารการศึกษา

- ๑. ขาดการนิเทศ ควบคุม เยี่ยม และติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ
- ๒. จัดการกระจายอำนาจำลังครูไม่เหมาะสม
- ๓. บริหารไม่ไ้คนวิชาการ

จะเห็นได้ว่า ปัญหาภาษาถิ่นเป็นปัญหาใหญ่ในการสอน นอกจากนี้ยังมีขนบธรรมเนียมประเพณีเข้ามาเกี่ยวข้อง จึงทำให้ท้องถิ่นที่มีภาษาถิ่นเป็นของตนเองและของเรียนภาษาไทยกลาง เป็นภาษาที่สอง จึงมักจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมาก เมื่อเทียบกับเกณฑ์การเรียนทั่วไป ครูผู้สอนในท้องถิ่นดังกล่าวต้องรับภาระหนักกว่าครูในท้องถิ่นที่ใช้ภาษากลาง เป็นภาษาแรกหรือภาษามาตรฐาน เพราะครูจะครองรู้ทั้งภาษาถิ่นและภาษาไทยกลางและจะคงปลูกฝังให้นักเรียนรักโรงเรียนและท้องถิ่นที่ตนเองสอนอีกด้วย

หากการศึกษารวมคั้งและงานวิจัยที่กล่าวมาตั้งแต่ต้น จะเห็นได้ว่าระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในวิชาภาษาไทยจะดีขึ้นได้เพียงไรนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการคั้งนั้นในการวิจัยปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดภาคใต้ จะช่วยส่งผลให้ผู้ที่สนใจในการวิจัย และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงหลักสูตร และผู้ที่มีความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาในสามจังหวัดภาคใต้ ใ้ค่นำผลการวิจัยไปแก้ไขปัญหาคั้งที่เกิดขึ้นได้ตรงจุดตามสมควร